

Še to. Gorenjska nas je mnoge očarala in že tekom vikenda je padla tudi želja »...
pojdimo proučit še Bohinjsko jezero«. Konec junija časa za to na žalost ni bilo, se
pa je zato močno okrnjena ekipa udeležencev v Bohinj – natančneje na del jezera
pri kampu Ukanc – odpravila 24.8.2013. Takrat smo popisali kovinskega
lesketnika *Somatochlora metallica*, sinjega presličarja *Platycnemis pennipes* in
prodnega paškratca *Erythromma lindeni*.

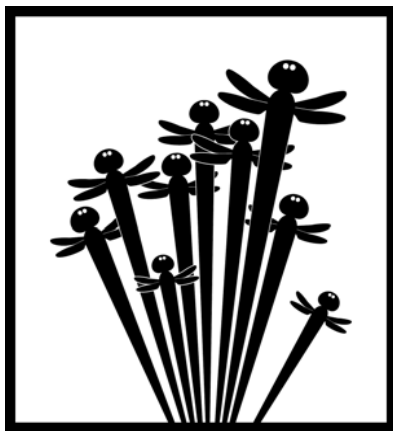
(D. VINKO)

BOOM 2013

3RD BALKAN ODONATOLOGICAL MEETING

TRETJE MEDNARODNO SREČANJE ODONATOLOGOV BALKANA

HRVAŠKA, 1. – 7. AVGUST 2013: REZULTATI

MEDNARODNO SREČANJE ODONATOLOGOV BALKANA – BOOM je po napovedih nadaljevalo svojo karavano. Pod okriljem Hrvaškega entomološkega društva, v soorganizaciji z “Zrinsko goro” in Slovenskim odonatološkim društvom, je 25 odonatologov iz Slovenije, Srbije, Bosne in Hercegovine, Makedonije, Hrvaške, Italije, Madžarske, Nemčije in Nizozemske v obdobju med 1. in 7. avgustom 2013 sodelovalo v proučevanju favne kačjih pastirjev celinskega in sredozemskega dela Hrvaške. Tekom BOOM-a smo bili nastanjeni v mladinskem raziskovalnem centru

Petrinjčica v Prnjavoru Čuntičkem in v biološki postaji Prirodoslovno-matematične fakultete Univerze v Zagrebu v kraju Ježević pri Vrliki. Srečanje je vodila Marina Vilenica, pri izvedbi pa sta ji na pomoč skakljala tudi Damjan Vinko in Dejan Kulijer ter drugi.

Tudi tokratno srečanje je bilo poleg terenskih izkušenj obogateno z več predavanji, ki so jih pripravili udeleženci sami in sicer: B. Rimčevska - “*Contribution to Odonata fauna from Macedonia*“, D. Vinko - “*The story about BOOM with results of previous two BOOMs*“, H. G. de Heer - “*The Green*

Hawker in watersoldier-habitat“, D. Kulijer - “*Odonata species of conservation concern in Bosnia and Herzegovina*“, K.-J. Conze - “*Conservation of dragonflies in Northrhine-Westphalia, Germany*“, L. Berzi-Nagy - “*Fluctuating asymmetry in Odonata*“ ter S. Rajkov - “*New records of Lestes macrostigma in the Pannonian part of Serbia*“. Predavanja so mnogokrat potekala v res pozno noč.

SEZNAM UDELEŽENCEV 3. MEDNARODNEGA SREČANJA ODONATOLOGOV BALKANA – BOOM 2013	
Ana Tratnik, Slovenija	Klaus-Jürgen Conze, Nemčija
Andrea Arandelović, Srbija	László Berzi-Nagy, Madžarska
Biljana Rimceska, Makedonija	Lena Kulić, Srbija
Breda Škedelj, Slovenija	Luka Predovnik, Slovenija
Costanza Uboni, Italija	Marija Gajić, Srbija
Damjan Vinko, Slovenija	Marina Vilenica, Hrvaška
Dejan Kulijer, Bosna in Hercegovina	Matej Domevščik, Slovenija
Dolf Ramaker, Nizozemska	Nika Zaletelj, Slovenija
Herman G. de Heer, Nizozemska	Nina Erbida, Slovenija
Iva Miljević, Bosna in Hercegovina	Oliver Brauner, Nemčija
Jelena Cvetković, Slovenija	Saša Rajkov, Srbija
Jelena Jakovljević, Bosna in Hercegovina	Uta Sgominsky, Nemčija
Katarina Erić, Srbija	

Srečanje se je odvijalo zahvaljujoč pomoči naslednjih sponzorjev oz. sofinancerjev: Udruga Dječji istraživački centar Petrinjčica, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Sisačko-moslavačka županija (Upravni odjel za prosvjeto, kulturo i šport), mesto Petrinja, Gavrilović, tiskarna Domigraf in Študentska organizacija Univerze v Ljubljani. Hvala tudi dekanu Pedagoške fakultete Univerze v Zagrebu, ki nam je ob otvoritvi srečanja, 1. avgusta na fakulteti v Petrinji, pripravil tudi krajšo slovesnost.

Poleg najdb in prijetnega druženja ter prečudovitega okolja, v katerim smo raziskovali (predvsem kraško področje okoli Knina) nam bo tretji BOOM ostal v marsikaterem spominu tudi zaradi drugih pripetljajev. Nekaj malega terena smo opravili tudi s tremi motornimi čolni, ki so jih upravljali stari mački iz Petrinje. Eden od njih je zgolj zaradi BOOM uvidel, da se lahko njegov čoln s posadko vred potopi. Zahvaljujoč sponzorju in izbirčnosti večine deklet sta Dejan in Damjan morala vsak dan pojesti po več »mesnih doručkov«, klobas pa je tudi bilo v izobilju. In tudi ne zgolj zato, da smo morali tudi na tem srečanju poskrbeti za najdenčke – če so bili v Srbiji to psi, smo tokrat preskočili na mačke.

SLIKA 1: Skupinska fotografija skoraj vseh udeležencev TRETJEGA MEDNARODNEGA SREČANJA ODONATOLOGOV BALKANA – BOOM 2013 (Foto: M. Domeščik).

V nadaljevanju podajamo morda še ne povsem dokončne rezultate, saj vsi levi še niso določeni, hkrati pa se je majhna količina podatkov s par lokacij, ki jih je proučila nizozemsko-srbsko-slovenska delegacija, vsaj zaenkrat izgubila.

V šestih terenskih dneh smo med 1. in 6. avgustom 2013 na TRETJEM MEDNARODNEM SREČANJU ODONATOLOGOV BALKANA – BOOM 2013, opravili veliko terenskega dela. V celinskem delu smo se odpravljali na teren vsi skupaj, kjer nas je prevažal mestni minibus, v mediteranskem delu pa smo bili razdeljeni v štiri skupine, vsako od katerih je vodil najmanj po en izkušen odonatolog. Skupaj smo pregledali 57 lokalitet in zabeležili 44 vrst kačjih pastirjev ter pridobili 372 favnističnih podatkov o pojavljanju vrst (TABELA 1, TABELA 2).

TABELA 1: Seznam lokalitet, ki smo jih obiskali na TRETJEM MEDNARODNEM SREČANJU ODONATOLOGOV BALKANA – BOOM, med 1. in 6.8.2013.

SEZNAM LOKALITET - HRVAŠKA		KOORDINATE		DATUM
CELINSKI DEL HRVAŠKE (PETRINJA, SISAK, GLINA, KARLOVAC)				
1	potok Petrinjčica, Prnjavor Čuntički, Petrinja, Sisak	N 45°21' 02"	E 16°16' 58"	1.8.2013
2	mrtvice Odrce, Odransko polje, Ljubljana, Sisak	N 45°33' 43"	E 16°20' 28"	2.8.2013
3	reka Odra pri lesenem mostu, Odransko polje, Ljubljana, Sisak	N 45°33' 07"	E 16°18' 05"	2.8.2013
4	akumulacija Grabe, Odransko polje, Ljubljana, Sisak	N 45°33' 44"	E 16°21' 49"	2.8.2013

SEZNAM LOKALITET - HRVAŠKA		KOORDINATE		DATUM
5	mrtvica reke Save - Hesova grba, Topolovac, Sisak	N 45°27' 07"	E 16°26' 22"	2.8.2013
6	rokav reke Une, Tanac, Hrvatska Dubica, Sisak	N 45°15' 17"	E 16°52' 59"	3.8.2013
7	reka Una, Baćin, Hrvatska Dubica, Sisak	N 45°12' 10"	E 16°45' 18"	3.8.2013
8	reka Una, Kostajnica, Hrvatska Dubica, Sisak	N 45°13' 31"	E 16°32' 37"	3.8.2013
9	reka Una, Kozibrod, Hrvatska Dubica, Sisak	N 45°09' 20"	E 16°28' 10"	3.8.2013
10	reka Kupa pri kopališću, Petrinje, Sisak	N 45°26' 42"	E 16°16' 06"	3.8.2013
14	reka Z od naselja Knežević Kosa, Vojnić, Karlovac	N 45°20' 44"	E 15°40' 44"	4.8.2013
15	reka Maja pri mostu Prekopa, Prekopa, Glina	N 45°21' 47"	E 16°06' 56"	4.8.2013
16	reka Glina pri mostu, Glina, Glina	N 45°20' 10"	E 16°04' 57"	4.8.2013
17	reka Vidonja pri mostu, Vojnić, Karlovac	N 45°19' 42"	E 15°41' 32"	4.8.2013
18	kanal ob cesti, Jabukovac, Taborište, Glina	N 45°19' 22"	E 16°13' 36"	4.8.2013
19	reka ob cesti, Vlahović, Glina	N 45°18' 28"	E 16°11' 54"	4.8.2013
20	potok ob cesti, Bijele Vode, Glina	N 45°17' 43"	E 16°10' 07"	4.8.2013
21	reka Maja, Maja, Glina	N 45°16' 56"	E 16°08' 23"	4.8.2013
22	potok, Crevarska strana, Glina	N 45°21' 15"	E 15°49' 52"	4.8.2013
23	reka Korana pri starem mostu, Veljun, Karlovac	N 45°15' 09"	E 15°32' 42"	4.8.2013
25	akumulacija, Topusko, Glina	N 45°17' 53"	E 15°58' 07"	4.8.2013
26	potok Radonja, Radonja, Vojnić, Glina	N 45°18' 51"	E 15°43' 25"	4.8.2013
27	reka Korana s slapovi, Rastoke, Slunj, Karlovac	N 45°07' 14"	E 15°34' 57"	4.8.2013
28	reka Korana, Tušilović, Karlovac	N 45°23' 51"	E 15°36' 35"	4.8.2013

SREDOZEMSKI DEL HRVAŠKE (KNIN, DRNIŠ, IMOTSKI, GOSPIĆ, GRAČAC, PAKOŠTANE)

11	poplavljeno kraško polje, Perušić, Gospić	N 44°38' 31"	E 15°20' 24"	4.8.2013
12	jezero Ričice, Štikada, Gospić	N 44°19' 13"	E 15°46' 56"	4.8.2013
13	kal za napajanje živine, Begovac, Otrić, Knin	N 44°13' 31"	E 16°03' 59"	4.8.2013
24	kraško polje, Bjelopolje, Gospić	N 44°41' 14"	E 15°45' 01"	4.8.2013
29	reka Cetina pri mostu J od vasi, Cetina, Ježević, Knin	N 43°57' 37"	E 16°25' 47"	5.8.2013
30	izvir reke Cetine - Cetina vrilo, Cetina, Ježević, Knin	N 43°58' 36"	E 16°25' 48"	5.8.2013
31	reka Cetina, srednji rokav pri izviru v vasi, Cetina, Ježević, Knin	N 43°58' 13"	E 16°25' 16"	5.8.2013
32	reka Cetina, srednji rokav pri izviru v vasi, Cetina, Ježević, Knin	N 43°58' 18"	E 16°25' 15"	5.8.2013
33	Šarena jezera, Biskupija, Knin	N 44°01' 37"	E 16°13' 22"	5.8.2013
34	reka Krčić pri ribogojnici, J od Knina do izvira reke, Knin, Knin	N 44°02' 26"	E 16°13' 55"	5.8.2013
35	reka Cetina, zahodni rokav, Cetina, Ježević, Knin	N 43°57' 50"	E 16°24' 47"	5.8.2013
36	reka Cetina, srednji rokav, Cetina, Ježević, Knin	N 43°58' 07"	E 16°25' 06"	5.8.2013
37	suh zaraščen kanal ob vasi Cetina, Ježević, Knin	N 43°56' 09"	E 16°26' 48"	5.8.2013
38	potok v vasi Zvjerinac, pri mostu ob cerkvi Sv. Lazarica, Zvjerinac, Knin	N 43°57' 04"	E 16°12' 45"	5.8.2013
39	potok v vasi Jovići, Jovići, Uzdolje, Knin	N 43°56' 48"	E 16°14' 52"	5.8.2013

SEZNAM LOKALITET - HRVAŠKA		KOORDINATE		DATUM
40	mlaka med vasema Jovići in Zvjerinac, Uzdolje, Knin	N 43°56' 58"	E 16°13' 06"	5.8.2013
41	reka Čikola pri mostu, Ružić, Drniš	N 43°48' 60"	E 16°16' 05"	5.8.2013
42	rokav reke Vrbe, Mosec, Ružić, Drniš	N 43°48' 37"	E 16°16' 34"	5.8.2013
43	reka Čikola pri mostu proti cerkvi Prosvetega Otkupitega, Otavice, Ružić, Drniš	N 43°50' 37"	E 16°15' 25"	5.8.2013
44	reka Una, Donja Suvaja, Donja Suvaja, Vrelo Une, Gračac	N 44°25' 04"	E 16°07' 53"	5.8.2013
45	cesta, Gornja Suvaja, Donja Suvaja, Vrelo Une, Gračac	N 44°25' 03"	E 16°07' 17"	5.8.2013
46	reka Una, Neteka, Vrelo Une, Gračac	N 44°22' 45"	E 16°07' 20"	5.8.2013
47	reka Una, Donji Srb, Vrelo Une, Gračac	N 44°22' 30"	E 16°08' 02"	5.8.2013
48	reka, Kunovac Kupirovački, Donji Srb, Vrelo Une, Gračac	N 44°19' 52"	E 16°07' 43"	5.8.2013
49	iztok akumulacijskega jezera, Šimić, Golubič, Knin	N 44°05' 49"	E 16°13' 27"	5.8.2013
50	akumulacijsko jezero, Šimić, Golubič, Knin	N 44°05' 58"	E 16°13' 14"	5.8.2013
51	reka, Golubič, Knin	N 44°06' 42"	E 16°13' 41"	5.8.2013
52	potok Došnica, Golubič, Knin	N 44°06' 25"	E 16°12' 39"	5.8.2013
53	potok, Lažete, Ričice, Imotski	N 43°30' 49"	E 17°04' 56"	5.8.2013
54	reka Sija, Grubine, Imotski	N 43°26' 10"	E 17°09' 54"	5.8.2013
55	reka Vrljika z mlinom pri Perinuši, Glavina Donja, Imotski	N 43°26' 31"	E 17°10' 31"	5.8.2013
56	izvir Vrljike (potok, izvir, mlaka), Donji Proložac, Imotski	N 43°27' 14"	E 17°10' 17"	5.8.2013
57	Vransko jezero, Pakoštane, Biograd na Moru	N 43°55' 09"	E 15°32' 33"	6.8.2013

TABELA 2: Seznam vrst kačjih pastirjev, zabeleženih na TRETJEM MEDNARODNEM SREČANJU ODONATOLOGOV BALKANA – BOOM, med 1. in 6.8.2013, s pripisom zaporednih števil lokalitet iz TABELA 1, na katerih je bila posamezna vrsta zabeležena. Če ni zavedeno drugače, gre za najdbe odraslih osebkov.

LATINSKO IME VRSTE		ZAPOREDNA ŠTEVILKA LOKALITETE IZ TABELA 1
1	<i>Calopteryx virgo</i>	1, 9, 10, 14-19, 21, 23, 28, 30, 31, 33, 34, 38, 39, 44, 47, 49, 52
2	<i>Calopteryx splendens</i>	1, 3, 4, 6-10, 14-17, 21, 23, 25, 26, 28, 38, 39, 44, 48, 49, 55, 56
3	<i>Lestes barbarus</i>	13, 30, 40, 55
4	<i>Lestes dryas</i>	30
5	<i>Lestes virens vestalis</i>	29-33, 35-37, 40, 49, 50
6	<i>Chalcolestes parvidens</i>	2, 30
7	<i>Chalcolestes viridis</i>	28 (teneral), 54
	<i>Chalcolestes</i> sp.	38, 42, 43
8	<i>Sympetma fusca</i>	2, 11, 40
9	<i>Ischnura elegans</i>	2, 4-13, 16, 21, 25, 27, 33, 35, 36, 39-43, 50, 54-57
10	<i>Ischnura pumilio</i>	11, 13, 21, 30, 35, 50
11	<i>Coenagrion puella</i>	3, 6, 11, 12, 14, 21, 25, 56
12	<i>Coenagrion scitulum</i>	50

	LATINSKO IME VRSTE	ZAPOREDNA ŠTEVILKA LOKALITETE IZ TABELA 1
13	<i>Enallagma cyathigerum</i>	13, 33, 50, 51
14	<i>Erythromma lindenii</i>	4, 6, 7, 9, 16, 21, 23, 25, 27, 33, 57
15	<i>Erythromma najas</i>	6, 11
16	<i>Erythromma viridulum</i>	2, 3, 5, 6, 10-12, 16, 25
17	<i>Pyrrhosoma nymphula</i>	44
18	<i>Ceragrion tenellum</i>	33
19	<i>Platycnemis pennipes</i>	1, 3, 4-7, 8 (+ exuvia), 9, 10, 12, 14-17, 21, 23, 25, 26 (+ larva), 27, 28, 33, 38, 39, 41-44, 57
20	<i>Aeshna isoceles</i>	12
21	<i>Aeshna affinis</i>	2, 3, 5, 6 (+ exuviae), 12, 18, 30, 47
22	<i>Aeshna cyanea</i>	1, 52
23	<i>Aeshna grandis</i>	16, 23
24	<i>Anax imperator</i>	2-4, 6, 8, 10-12, 16, 23, 25, 26, 33, 39, 44, 50, 54
25	<i>Anax partenope</i>	10-12, 40, 57
26	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	1, 7 (larva), 8 (exuvia), 23 (larva), 26 (exuvia)
27	<i>Onychogomphus forcipatus</i>	1, 7 (exuvia), 8 (exuvia), 9, 14-17, 21, 23 (exuvia), 25, 38, 39, 52, 53
28	<i>Lindenia tetraphylla</i>	57
29	<i>Cordulegaster heros</i>	39, 47
	<i>Cordulegaster</i> sp.	44
31	<i>Somatochlora meridionalis</i>	1, 5, 11, 15, 19-21, 23, 26, 28 (+ exuvia), 39, 42
	<i>Somatochlora</i> sp.	10, 27 (exuvia), 54
32	<i>Libellula depressa</i>	2, 3, 4, 6, 13, 15, 21, 33, 45, 50
33	<i>Libellula fulva</i>	39
34	<i>Orthetrum albistylum</i>	2-7, 11-13, 16, 25, 40, 57
35	<i>Orthetrum brunneum</i>	3, 4, 12, 13, 17, 21, 28-30, 35, 38, 40-42, 48, 53, 54, 57
36	<i>Orthetrum cancellatum</i>	5, 12, 57
37	<i>Orthetrum coerulescens</i>	1, 22, 38, 41, 43, 57
	<i>Orthetrum c. coerulescens</i>	33
38	<i>Sympetrum flaveolum</i>	29 (+ teneral), 30
39	<i>Sympetrum fonscolombii</i>	4, 11, 13, 24 (teneral), 29, 33, 50, 57
40	<i>Sympetrum meridionale</i>	1, 2, 4-6, 17, 31, 33, 34
41	<i>Sympetrum sanguineum</i>	1, 2, 4-6, 9-12, 15, 16, 22, 25, 28, 29 (+ andromorfne ♀), 30-35, 37-43, 46, 49, 51-54
42	<i>Sympetrum striolatum</i>	11, 29, 34, 35, 57
43	<i>Crocothemis erythraea</i>	3-6, 12, 16, 25, 33, 40, 41, 57
44	<i>Selysiothemis nigra</i>	57

Poznavanje razširjenosti na kratko tudi komentiramo, pri pregledu dosedanjega znanja povzemamo BELANČIĆ ET AL. (2008), ki iz Hrvaške poročajo o 69 vrstah, od katerih sta dve regionalno izumrli. V oklepaju ob imenu dodajamo tudi

uvrstitev vrste na hrvaški rdeči seznam, z zapisom kategorije, na katerega je uvrščenih skupno 36 vrst kačjih pastirjev. Izmed na srečanju popisanih 44 vrst jih je 15 uvrščenih v različne kategorije ogroženosti. Spodaj komentirane vrste z rdečega seznama so vse uvrščene tudi na hrvaški pravilnik o imenovanju divjih in z zakonom zavarovanih živali *Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim* (NN 7/06) in sicer kot strogo varovane domorodne vrste ali kot varovane domorodne vrste. Strogo varovane imajo poleg zapisa statusa na rdečem seznamu še *.

Loška zverca *Lestes virens vestalis* (VU)* je po občasno presušenih ribnikih in jezerih razširjena po celotni Hrvaški. Ogroža jo predvsem izginjanje močvirnih habitatov potrebnih za razvoj vrste. Vrsto smo opazovali le v mediteranskem delu Hrvaške, kjer je na širšem območju Knina sicer že poznana, a le z maloštevilnih lokacij. Tekom BOOM-a smo jo opazili na več mestih ob reki Cetini, Šarenem jezeru tik ob Kninu, akumulacijskem jezeru severovzhodno in mlaki južno od Knina.

Grmišna zverca *Lestes barbarus* (NT)* naseljuje po celotnem ozemlju Hrvaške stoječa vodna telesa, ki tekom poletja presušijo. Zaradi obče ogroženosti habitatov, kot npr. nižinskih močvirnih travnikov v kontinentalnem in mlak v sredozemskem, je uvrščena na hrvaški rdeči seznam. Našli smo jo na štirih mestih, le v sredozemskem delu našega raziskovanja. Na območju Imotskega v preteklosti še ni bila znana.

Obrežna zverca *Lestes dryas* (NT)* se na Hrvaškem praviloma nahaja na stoječih habitatih vzdolž reke Save in spodnjih tokov Drave, nekaj izoliranih populacij pa je tudi na Krku in na širšem območju Like. Mi pa smo to zverco našli v sredozemskem delu našega raziskovanja in sicer na izviru reke Cetine.

Presenetljiva pazverca *Chalcolestes parvidens* in mali modrač *Orthetrum coerulescens* sta zaradi maloštevilnih podatkov o njuni razširjenosti in nezadostnega znanja o njuni ekologiji in taksonomiji na Hrvaškem opredeljena kot nezadostno poznani vrsti (DD)**. Malega modrača smo na naši odpravi našli v obeh regijah, na več mestih, predvsem potokih, medtem ko smo presenetljivo pazverco zabeležili le na dveh lokalitetah.

Veliki rdečeoček *Erythromma najas* (NT)* je uvrščen na hrvaški rdeči seznam zaradi razpršenosti nahajališč na Hrvaškem, slabega disperzijskega potenciala, večjih hidroloških zahtev pri izboru habitata in splošne ogroženosti mokrotnih habitatov. Na Hrvaškem je vrsta vezana na stoječe in počasi tekoče vode nastale zaradi delovanja Save in Drave, medtem ko naj bi bila na Pagu, v Istri in Kvarnerju vezana na stoječe vode bogate z vegetacijo. Našli smo jo na dveh mestih, ob rokavu reke Une ob hrvaško-bosanski meji v celinskem delu in na kraškem polju v mediteranskem delu. Na slednjem vrsta še ni bila zabeležena.

Rdeči voščenc *Ceragrion tenellum* (VU)* je, tako kot pri nas, tudi pri južnih sosedih, razširjen na področju z vplivi sredozemskega podnebja. Tu, a le na eni lokaciji, smo jo

našli tudi sami. Področje od Jadranske obale do Krete je vzhodna meja njegovega areala. Tudi zaradi tega je ta vrsta pretočnih kanalov in počasi tekočih vod, tudi stoječih vod z podvodnimi izviri, uvrščena na hrvaški rdeči seznam.

SLIKA 2: Za udeležence s severa Evrope je bil sredozemski lesketnik *Somatochlora meridionalis* tudi tokrat na vrhu seznama želja (Foto: O. Brauner).

Rjava deva *Aeshna grandis* (EN) je vrsta zahodnega palearktika, z največjimi populacijami v srednji in severni Evropi. Iz tega razloga je na Hrvaškem prisotna le na omejenem območju, še južneje pa zelo redka. Nahaja se le v kontinentalnem gričevnatem in hribovitem predelu Hrvaške, kjer smo jo tudi sami našli.

Deviški pastir *Aeshna isoceles* (NT) je na Hrvaškem široko razširjen predvsem vzdolž velikih rečnih sistemov, najdemo pa ga tudi na nekaterih otokih, npr. na Krku, Rabu in Mljetu, in drugod. Vrsto smo našli le na enem mestu, na jezeru Ričice, ob cesti Gospić-Knin, ki je danes zaradi avtocestnih povezav mirna s ponujenim čudovitim razgledom.

Modroriti spremljevalec *Anax parthenope* (NT)* je vrsta s palearktično razširjenostjo, ki je prisotna z večjim številom populacij predvsem v mediteranskem delu, kjer naseljuje večje stoječe vode. Na Hrvaškem je prisotna v nizu izoliranih populacij, predvsem tekem obale in porečja Drave. Modroritega spremljevalca smo našli na kopališču v Petrinji, na kraškem polju južno od Like, jezeru Ričice in na Vranskem jezeru.

Velika peščenka *Lindenia tetraphylla* (EN)* na Hrvaškem dosega svoj severni rob razširjenosti, kjer je s stabilnimi populacijami zabeležena na vsega petih mestih. Vezana je na plitka sredozemska jezera in kanale Krka in Paga, delto Neretve in na Vransko jezero, kjer smo jo tudi sami našli. Njena nahajališča so vedno bolj ogrožena zaradi različnih uničujočih vodnih gospodarjenj in onesnaževanja na račun kmetijstva. Poleg hrvaškega rdečega seznama in omenjenega pravilnika je uvrščena na dodatka II in IV Direktive o habitatih in dodatku II Bernske konvencije.

Rumeni kamenjak *Sympetrum flaveolum* (VU)* je točkasto razširjen po več delih Hrvaške, vendar pa ni pogost. Tu poteka tudi del njegovega jugozahodnega roba areala. Niz populacij je zabeležen ob reki Dravi, izolirane populacije pa najdemo še v Liki, južni Dalmaciji in na otokih Krk in Mljet. Razlogi za njegovo ogroženost na Hrvaškem žal še vedno niso dovolj poznani. Nas je razveselil ob reki Cetini, kamor so si ga nato odšle pogledat tudi druge skupine, saj večina udeležencev te vrste poprej še ni poznala.

Malinovordeči kamenjak *Sympetrum fonscolombii* (NT)* je paleotropska vrsta z močnimi populacijami v Sredozemlju in na Bližnjem vzhodu, kjer naseljuje tople in plitve stoječe vode. Na Hrvaškem se nahaja na številnih mestih po Dalmaciji in Kvarnerju, pa tudi drugod po osrednjem delu države in v Slavoniji. Glede na preteklo znanje smo ga najverjetneje prvič zabeležili na južnem področju Like.

Sredozemski kamenjak *Sympetrum meridionale* (NT)* je še ena vrsta palearktične razširjenosti s številnimi populacijami v Sredozemlju, kjer naseljuje plitka osončena in z vegetacijo bogata vodna telesa. Na Hrvaškem je zabeležen vzdolž gornjih tokov rek Save in Drave, v Istri in Kvarnerju, Dalmaciji, na otokih Krk, Vis in Dugi otok. Zaradi obče ogroženosti njegovih habitatov in roba razširjenosti je vrsta uvrščena na hrvaški rdeči seznam. Na več mestih smo tega kamenjaka našli tudi tekom BOOM-a.

Osrednje področje razširjenosti temnega slaniščarja *Selysiotthemis nigra* (EN) je Azija in Bližnji vzhod, zaradi izsuševanja zanj primernih habitatov in prekomerne uporabe vode ter severnega roba njegovega areala je uvrščen tudi na hrvaški rdeči seznam. Tu se nahaja le na velikih mediteranskih močvirnih sistemih: na Krku, Pagu, Mljetu, Vranskem jezeru in delti Neretve. Na omenjenem jezeru smo jih v večjem številu našli tudi mi.

Pred samim BOOM-om, ki je tokrat potekal pod okriljem zelene barve tudi z majicami, smo med vrste večje pozornosti uvrstili naslednje: *Lestes virens vestalis*, *Erythromma najas*, *Ceragrion tenellum*, *Coenagrion ornatum*, *Aeshna grandis*, *Anax ephippiger*, *A. parthenope*, *Lindenia tetraphylla*, *Somatochlora flavomaculata*, *Leucorrhinia caudalis*, *Selysiotthemis nigra* in *Caliaeschna microstigma*. Kar nekaj teh vrst smo nato tudi opazovali ali ujeli, za nekatere smo bili sezonsko že najverjetneje prepozni, za nekatere pa bi si očitno morali še bolj skrbno izbrati določene lokacije. V drugem delu BOOM-a sta bili dve skupini pri svojem delu sicer prav osredotočeni na bledega vetrnjaka *C. microstigma*, a ga žal

nismo zabeležili. Smo pa pri njegovem iskanju na dveh lokacijah našli velikega studenčarja *Cordulegaster heros*, ki je uvrščen na priloge Direktive o habitatih, ni pa uvrščen na hrvaški rdeči seznam. O najdbi *C. microstigma* je sicer pričal nemški udeleženec O. Brauner, ki naj bi vrsto 30.7.2013 videl na sprehodu ob gozdnem potoku v Šestinah. Poprej je ni še nikoli opazoval, zato je v svojo določitev tudi podvomil, vendar pa je bil prepričan, da ne gre za *A. mixta* in *A. affinis*. Najdbe žal ni dokumentiral, da bi jo lahko preverili, zato ostaja le pri nepotrjeni domnevi. Do sedaj znani podatki za *C. microstigma* izvirajo sicer zgolj iz najjužnejše tretjine Hrvaške.

Prestižni naslov z vrstami najbogatejše lokalitete je bil s po 14 zabeleženimi vrstami tokrat deljen - pripadel je neposredni okolici Knina in meddržavni reki Šarena jezera, ki sta jo sicer obiskali dve skupini, in rokavu reke Une, ki smo jo obiskali vsi skupaj v odsotnosti vodje BOOM-a in nizozemskih udeležencev, ki so preverili še hrvaški zdravstveni sistem.

Zanimive najdbe s celinskega dela raziskovanega območja so jasno nakazale, kam bi se morali drugo leto z BOOM-om odpraviti. Na zaključnem večeru so nato, tako kot je bilo pozvano že v uvodnem pozdravu avtorjev tega prispevka, kolegi iz Bosne in Hercegovine prevzeli »štafeto« in s tem napovedali gostujočo državo 4. BOOM-a. Nanj že komaj čakamo!

LITERATURA:

BELANČIĆ, A., BOGDANOVIĆ, T., FRANKOVIĆ, M., LJUŠTINA, M., MIHOKOVIĆ, N. & VITAS, B., 2008. Crvena knjiga vretenaca Hrvatske. Državni zavod za zaščito prirode, Republika Hrvatska, 132 str.

Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaščitnim i strogo zaščitnim (Narodne novine 7/06).

(D. VINKO & M. VILENICA)

RTŠB ZNOVA NA ŠTAJERSKEM

Davno leto 1988 se je pisalo, ko je potekal prvi Raziskovalni tabor študentov biologije (RTŠB), ki ga sedaj že vrsto let uspešno organizira Društvo študentov biologije. To pa k sodelovanju vedno vabi različne inštitucije in druga društva, med njimi tudi naše. Vkolikor nam čas le dopušča, se Slovensko odonatološko društvo vabilu vsako leto odzove in na taboru sodeluje vsaj z vodenjem skupine za kačje pastirje.

Enako kot pred dvema letoma se je RTŠB tudi tokrat s Primorske preselili na Štajersko. Natančneje, v slovensko deželo ribnikov, zadrževalnikov in gramoznic. Umestili smo se v Rače in tamkajšnjo osnovno šolo, ki jo je za čas tabora posvojilo 12 raziskovalnih skupin, med njimi torej tudi odonatološka – ta je štela 8